

UTRINEK, KAM SI IZGINIL?

Lili Accetto Vranac

Julija Marolt

Lena Štelcer

Rok Kovač

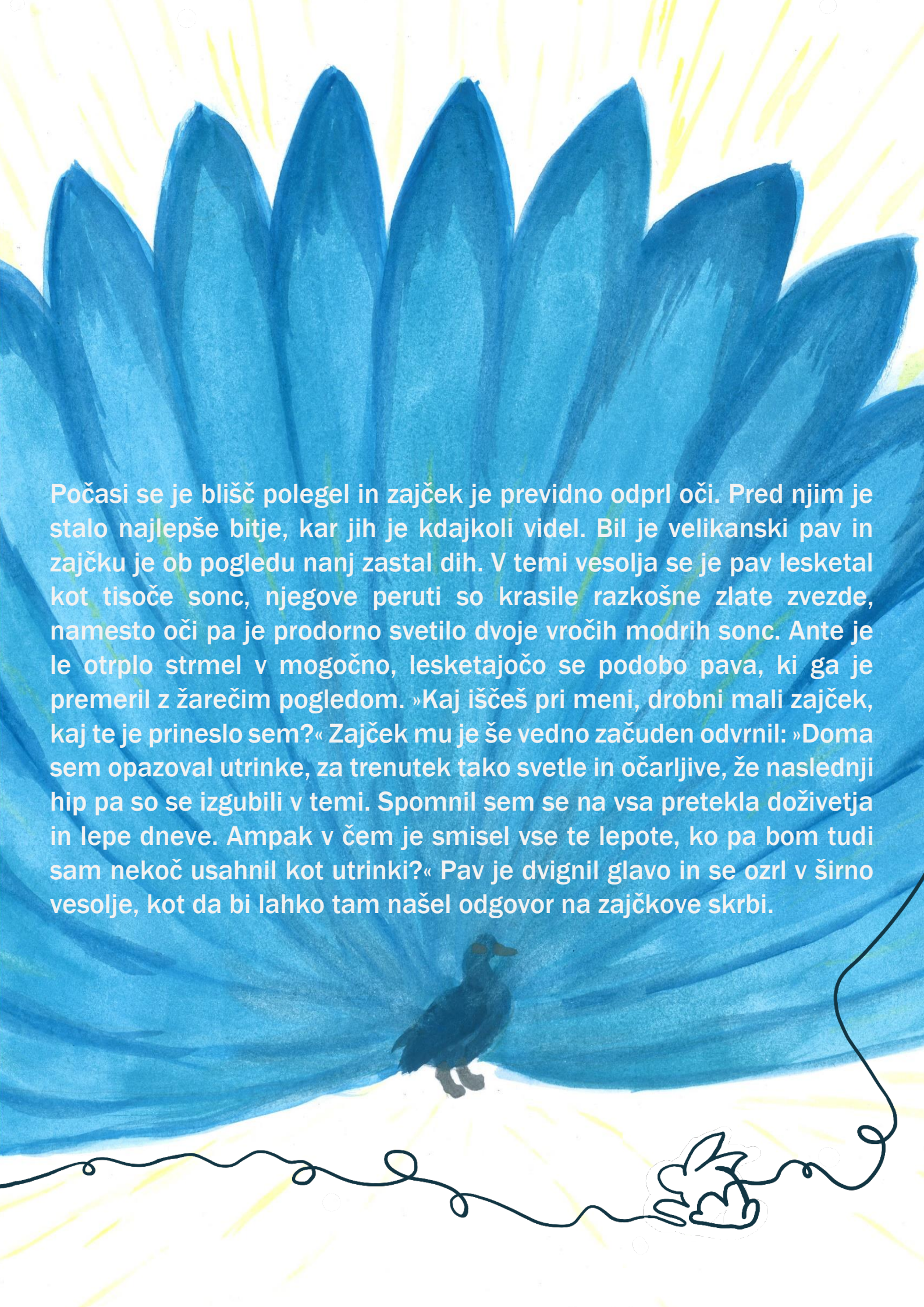
Zajček Ante je iz svojega kotička vesolja opazoval utrinke, ki so hiteli mimo. Ni in ni jim bilo konca in za trenutek so zažareli v vsej svoji širni lepoti, že naslednji hip pa ugasnili v noč. Zajčka je skrivnostna lepota utrinkov privlačila, občudoval je najrazličnejše odtenke, ki so nebo odeli v barve mavrice. Prizor je bil prekrasen, toda ni si mogel pomagati, da ne bi ob njem začutil tudi tesnobe.

Tako lepi utrinki so trajali le trenutek, preden so za vedno ugasnili. Kakor dnevi, ki jih zjutraj obžari sonce, nato pa hitro utonejo v temo noči. Ob sanjarjenju o davno minulih časih je v srcu začutil toplino, ki pa jo je hitro zamenjala otožnost. Vprašal se je, v čem je smisel vseh teh prekrasnih trenutkov, ko pa bo slej ko prej tudi sam ugasnil kot utrinki na nebu. Vprašanje se mu je zasedlo v misli in mu ni pustilo spati. Odločen, da izve resnico, se je odpravil na potep po vesolju.

Ne da bi vedel, kam točno je namenjen, je zajček taval mimo neznanih lesketajočih se zvezd, skrivnostnih meglic in širnih galaksij. Čez čas je v daljavi zagledal neko čudno, mežikajočo svetlobo in iz radovednosti je stopil bliže, da bi preučil ta nenavaden pojav. Naenkrat pa se je vse okoli njega močno zableščalo, silna svetloba ga je zaslepila.

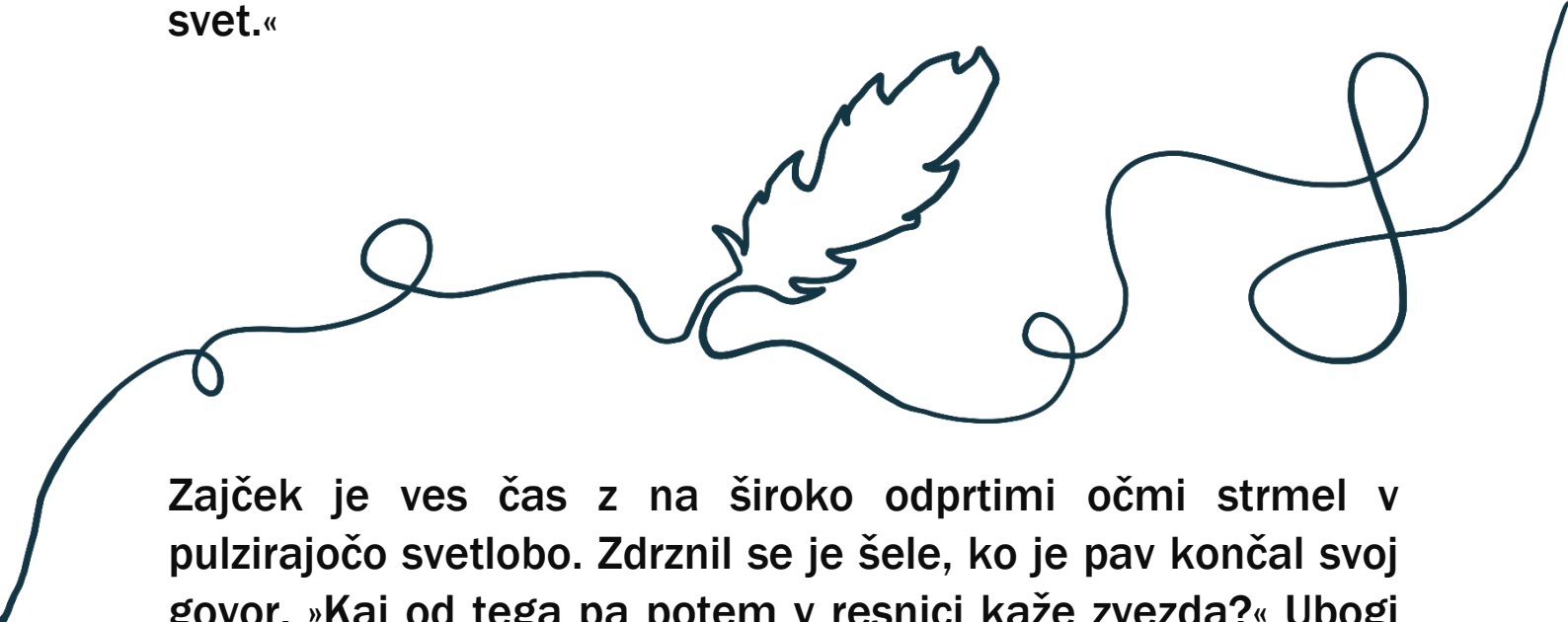

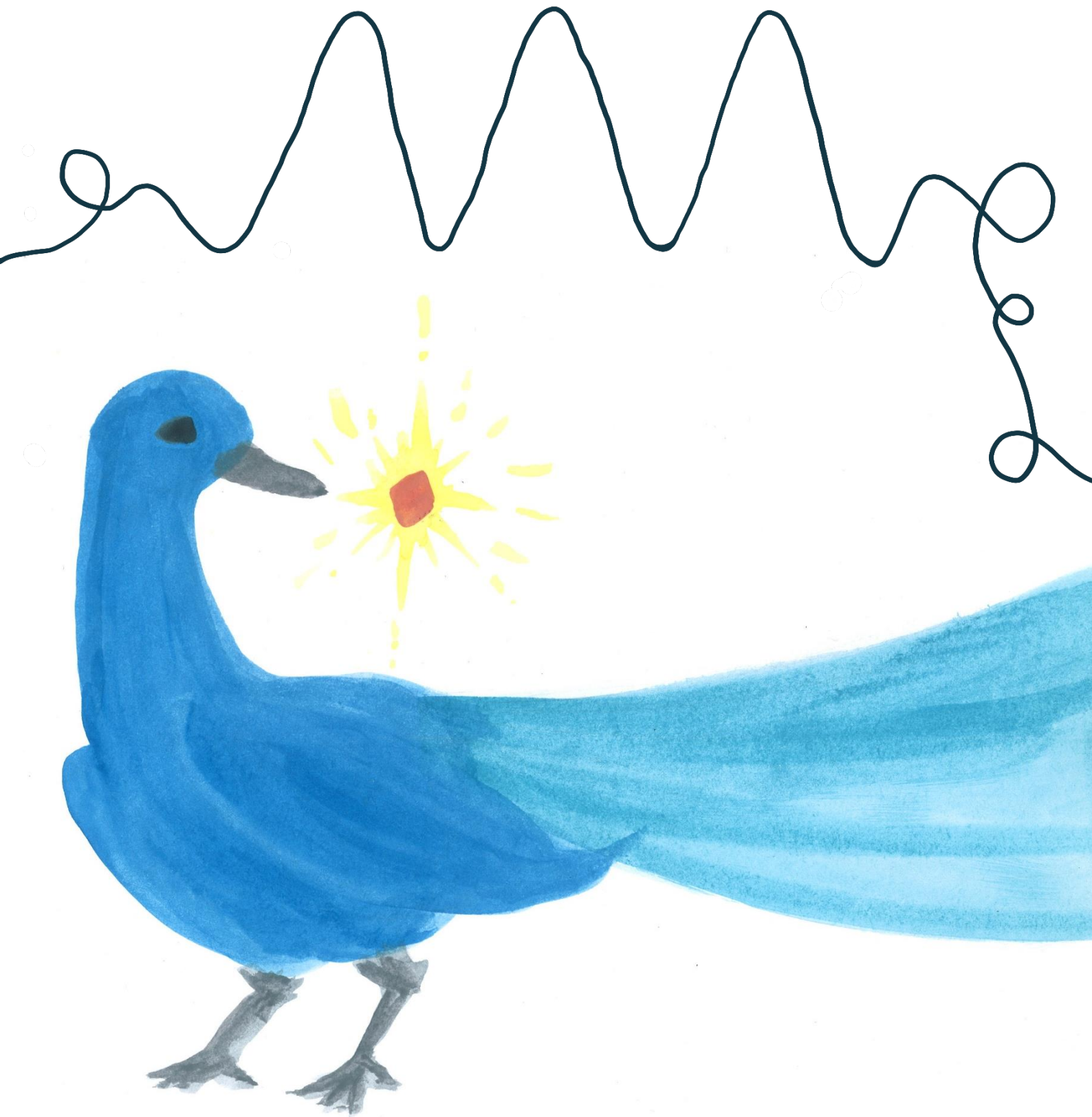
Počasi se je blišč polegel in zajček je previdno odprl oči. Pred njim je stalo najlepše bitje, kar jih je kdajkoli videl. Bil je velikanski pav in zajčku je ob pogledu nanj zastal dih. V temi vesolja se je pav lesketal kot tisoče sonc, njegove peruti so krasile razkošne zlate zvezde, namesto oči pa je prodorno svetilo dvoje vročih modrih sonc. Ante je le otrpelo strmel v mogočno, lesketajočo se podobo pava, ki ga je premeril z žarečim pogledom. »Kaj iščeš pri meni, drobni mali zajček, kaj te je prineslo sem?« Zajček mu je še vedno začuden odvrnil: »Doma sem opazoval utrinke, za trenutek tako svetle in očarljive, že naslednji hip pa so se izgubili v temi. Spomnil sem se na vsa pretekla doživetja in lepe dneve. Ampak v čem je smisel vse te lepote, ko pa bom tudi sam nekoč usahnil kot utrinki?« Pav je dvignil glavo in se ozrl v širno vesolje, kot da bi lahko tam našel odgovor na zajčkove skrbi.

Nato je svoj modri pogled spet oprl v zajčka. »Ne morem ti odgovoriti na to vprašanje. Lahko pa ti pokažem nekaj, kar ti bo morda pomagalo priti do odgovora, ki ga iščeš.« S temi besedami je razgrnil mogočne zvezdne peruti in razkril utripajočo zvezdo na svojih prsih, ki je zajčka sprva zvabila k pavu. »Tale drobcen dragulj,« je s kljunom pomignil proti zvezdi, »je bistvo vsega, kar sem. Veš, nisem bil vedno tako veličasten kot sedaj in ta zvezda me spominja tudi na temnejše čase. Lahko si jo zamisliš kot srce, ki brez predaha utripa. Morda predstavlja pretekle poraze in vzpone, ki so sledili. Ali pa življenja prejšnjih rodov, ki so oblikovali današnji svet.«

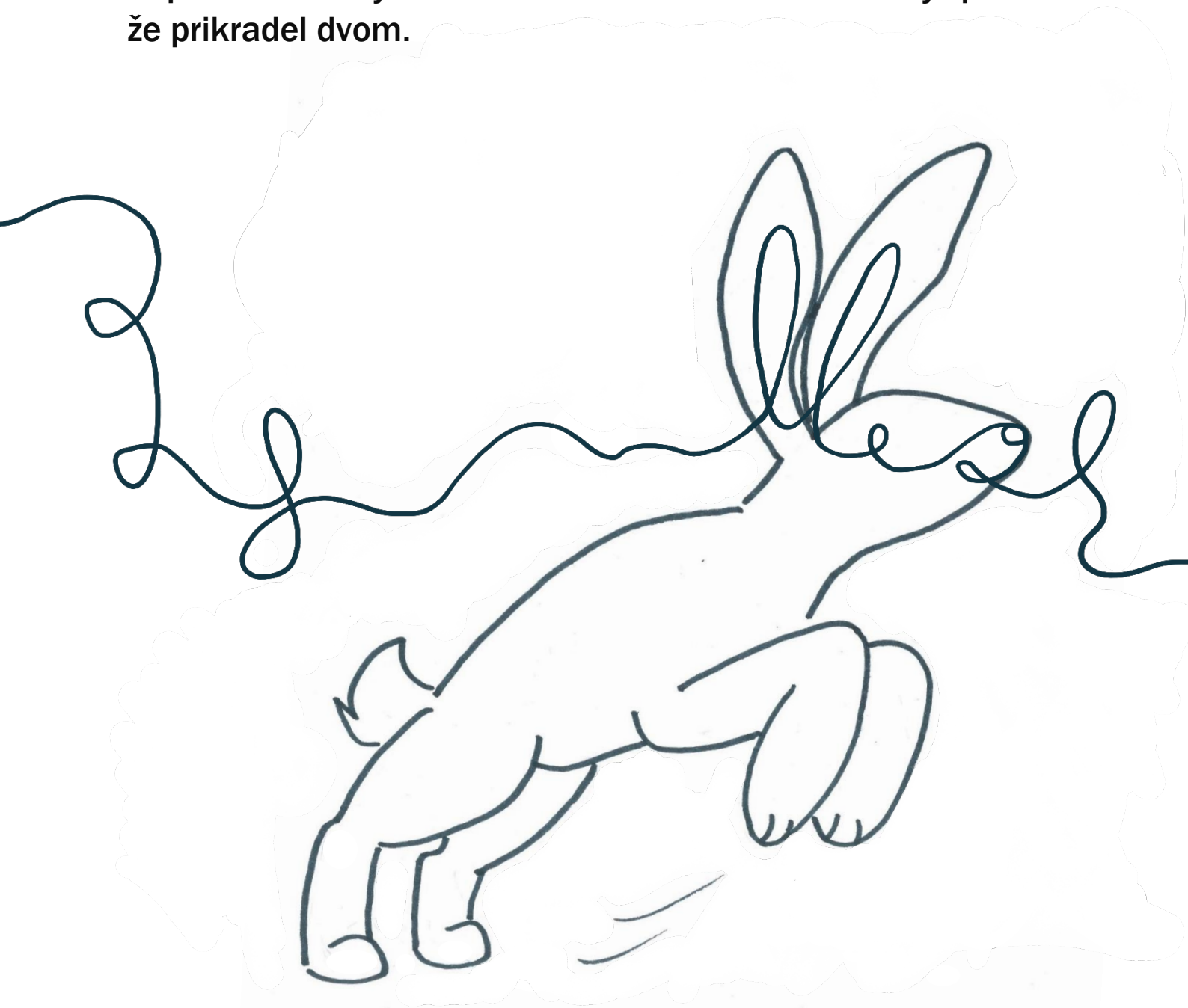

Zajček je ves čas z na široko odprtimi očmi strmел v pulzirajočo svetlobo. Zdrznil se je šele, ko je pav končal svoj govor. »Kaj od tega pa potem v resnici kaže zvezda?« Ubogi Ante je bil sedaj še bolj zmeden in v pričakovanju je zrl v pava. Ta pa se je le nasmehnil in skrivnostno dejal: »Vsak mora v utripanju najti svojo resnico. A ne bodi žalosten, mali zajček, poišči krokarja. On ti lahko pomaga razumeti.« Veličastna ptica je razširila krila in elegantno odjadrala v neskončnost vesolja.

Ante je za hip še zrl za pavom, nato pa urno ubral pot pod noge, da bi čim prej našel krokarja. Ni vedel, kam mora, zato je taval od planeta do planeta in spraševal prebivalce za napotke. Pot se je zdela neskončna in v misli se mu je počasi že prikradel dvom.

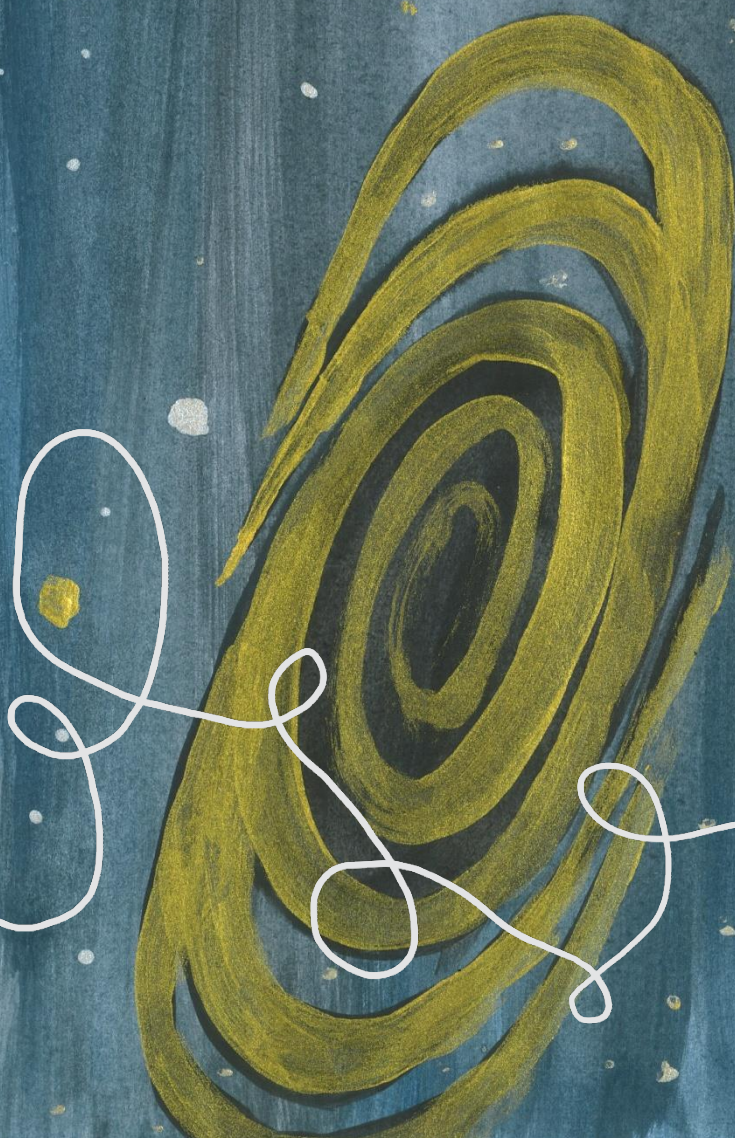

Končno je prišel do odročnega kotička vesolja in zagledal mračno postavo, ki jo je tako dolgo iskal. Krokár je negibno čepel, temno perje je vsrkavalo vso svetlobo okoliških zvezd, le oči so mu rdeče žarele. Ob pojavi, ki je spominjala na smrt, se je Ante zdrznil, spreletel ga je srh. Skoraj se je že obrnil in zbežal, a želja po spoznanju je bila prevelika. »Pozdravljen, veliki krokár! K tebi sem prišel, da bi odkril bistvo življenja. Zakaj je v resnici vredno živeti, če pa bom nekoč usahnil kakor utrinek? V čem je smisel, če vse enkrat mine?« Nežni glasek, sicer poln pričakovanja, se mu je tresel od strahu.

Temna ptica se je obrnila k preplašenemu zajčku in ga nekaj časa le tiho opazovala. »Lahko ti pokažem resnico, ampak od spoznanja ni več poti nazaj.« Ante se je kljub strahu odločno zazrl v krokarjeve rdeče oči. »Ne bom si premislil, vprašanje mi ne da miru!« Krokar se je namuznil: »Tudi prav, odločitev je tvoja. Zlezi mi na hrbet in popeljem te do odgovora.« Zajček je brez odlašanja skočil med krokarjeve peruti in poletela sta.

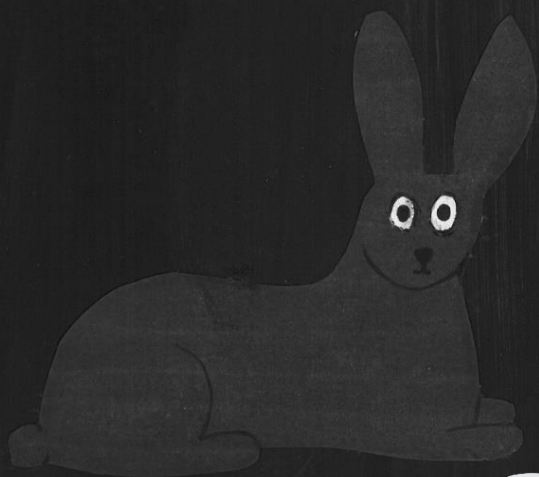
Dolgo sta letela skozi prostrane širjave, nazadnje pa ju je krokar pripeljal do velikanske črne luknje, ki je vase srkala vse, kar ji je prišlo na pot. Prestrašeni zajček ni iz sebe spravil niti glasu, ko sta se pognala vanjo. Za hip se mu je zazdelo, da se je med krokarjevimi krili zlato zalesketalo, potem pa ju je zajela tema.

Vse okoli je bilo popolnoma temno, le dvoje lesketajočih se rdečih draguljev je šibko žarelo. Čez čas sta se ustavila sredi črnine in Ante je otopel zdrsnil s krokarjevega hrbta. Pogled je uprl v rdeči lučki, ki sta se mu zdeli iz trenutka v trenutek svetlejši in v krokarjevih očeh je zagledal plamen. Temno perje je odsevalo svetlobo, nato pa tudi samo zažarelo in mogočno ptico so zajeli ognjeni zublji.

Zajček je le nemo gledal, kako se krokar spreminja v pepel. Sij je tiho ugašal in Ante je kmalu ostal čisto sam sredi neskončne teme. Nemočno se je sesedel in predan v usodo čakal svoj konec.

Naenkrat pa se je iz niča pojavila svetloba. Pepel je zažarel in iz njega je zrasla ognjena ptica, najmogočnejša od vseh. Ante je očarano občudoval bitje, polno energije in življenja. Feniks je na široko razprl velikanska zlato-rdeča krila.

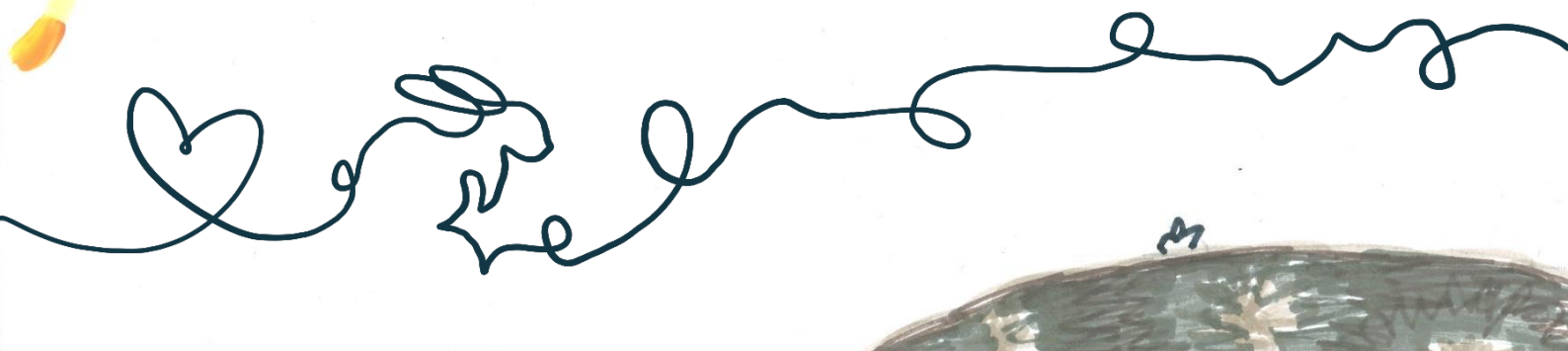
Ante Šturm

Zajčku je pomignil, naj se mu pridruži, in že sta odletela v črnino. Nekaj časa sta tako jadrala po praznini, nato pa je Ante v daljavi opazil drobno pikico. Šla sta naprej in naprej, pikica pa je rasla. Na lepem je zajček zagledal znan prizor.

Pred njim sta se bohotili dve galaksiji, prepletajoči se kakor plesalki v ritmu življenja. Iz vse te zmešnjave se je oblikoval srček, se prekucnil na glavo in iz njega je skočila drobcena bela kepica. Podala sta se bliže in Ante je videl, da je bela lisa v resnici majhen zajček, čisto tak kot on sam. Opazoval ga je, kako lahkotno in brezskrbno skaklja, naenkrat pa ga je spreletelo. Gledal je svoj domači kraj!

Prizor ga je tako prevzel, da je komaj začutil, kako ga je feniks nežno odložil na nebo. Šele ko se je ptica elegantno odrinila v daljavo, je obrnil pogled in zrl za njo, kako izginja sredi morja zvezd. Naenkrat se je zlato pobilisnilo in s feniksa je odpadlo goreče pero. Naslednji hip se je zalesketalo še eno in nato še eno. Usul se je zlat dež in za sabo risal mavrične sledi, ki so se zajčku zdele tako znane. Daleč zadaj je razkošna ptica postajala iz trenutka v trenutek bolj sključena in mračna, naposled je bila na las podobna krokarju.

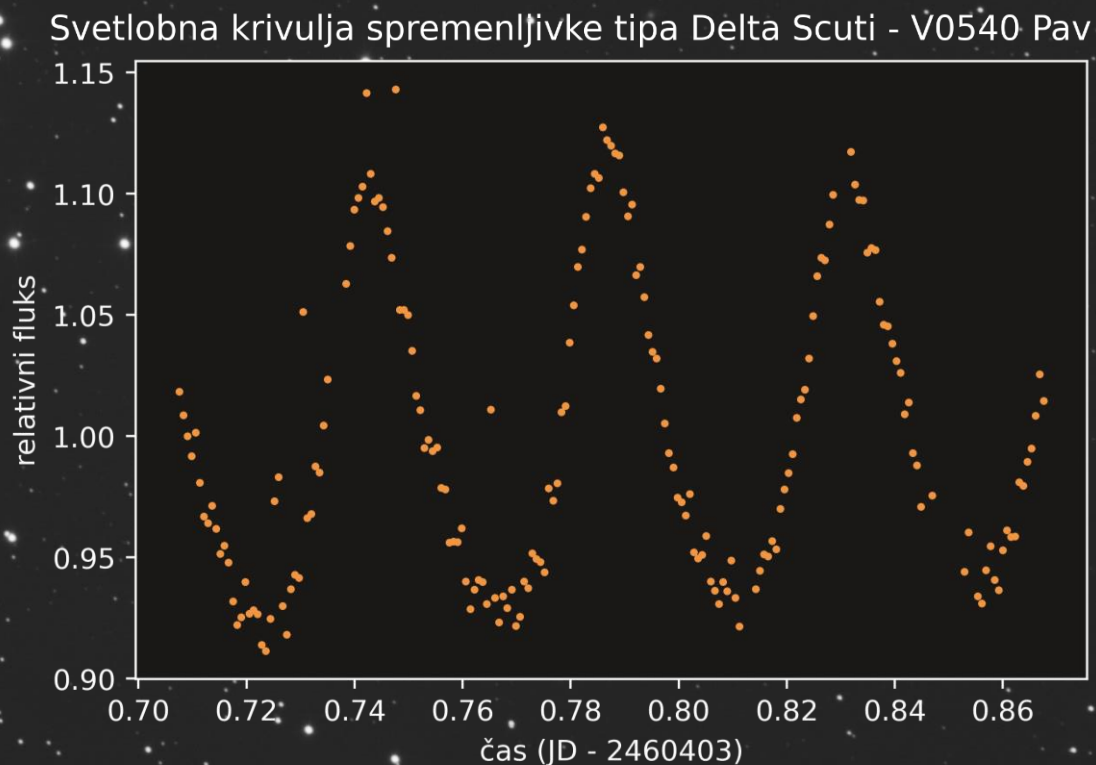
Zajček je odprl oči in v daljavi videl še zadnje utrinke, ki so ugasnili na jutranjem nebu.

Beseda avtorjev:

Ko smo občudovali vesoljske fotografije, nas je pritegnil par galaksij NGC 4038 in NGC 4039 z imenom Antena. Znani sta po svoji obliki srčka, ko smo fotografijo obrnili na glavo, pa sta dobili podobo zajčka, ki smo ga poimenovali kar Ante. Med popotovanjem zajček sreča tri nebesne ptice, ki simbolizirajo različne faze življenja. Pav je v samem razcvetu življenja, krokar predstavlja njegov konec, feniks pa rojstvo in preporod. Pulzirajoča spremenljivka V0540 Pav s svojim utripanjem nosi veliko pomenov. Tudi v razcvetu življenja so vzponi in padci, zato se moramo, tako kot se zvezda po vsakem minimumu posvetli, tudi mi po padcu pobrati. Krokar in feniks simbolizirata dva zelo različna obraza življenja, ki se prelivata med seboj in s tem ustvarjata nerazdružljiv cikel. Preobrazba vitalnega feniksa v ostarelo podobo krokarja se zdi tragičen dogodek, a pri tem odpadla peresa na svet prinašajo tudi vir veselja in lepote. Cikličnost življenja lahko tudi posplošimo – starejše generacije tekom življenja ustvarjajo svet za naslednike. Tudi v astrofiziki obstajajo teorije, ki celotno vesolje opisujejo kot ciklično. Vseprisotno krožnost smo upodobili s krivuljo, ki se vije skozi celotno knjigo in na koncu sklene sama vase. Zaključek namenoma ostaja odprt za najrazličnejše interpretacije.

Ljubljana, maj 2024

Svetlobna krivulja zvezde V0540 Pav, spremenljivke tipa Delta Ščita, ki z V magnitudo med 13,66 in 13,87 sveti v ozvezdju Pava. Sij se ji spreminja s periodo približno 64 minut. Posneto s teleskopom GoT1.

Fotografija NGC 4038 in NGC 4039, galaksij Antena, po katerih je zajček Ante dobil ime. Galaksiji spominjata na srček, če ga obrnemo na glavo, pa vidimo zajčkovo glavo z dolgimi uhlji. Gre za galaksiji v trku v ozvezdju Krokar, od Zemlje oddaljeni priližno 45 milijonov svetlobnih let. RGB (326 min G, 332 min R, 272 min B skozi teleskop GoT1), obdelano v PixInsightu.

Levo: fotografija zvezdnega polja v okolici zvezde V0540 Pav, spremenljivke tipa Delta Ščita (krožec). Zložili smo 191 posnetkov z osvetlitvijo 60 sekund v L filtru skozi teleskop GoT1 v Čilu.

